

DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2023.01.164>

JEL classification: M21, M41

UDC: 336.74:657

Ольга ФАРТУШНЯК

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і бізнес-консалтингу,
Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, Україна
E-mail: fartova09@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-6305-5901
ResearcherID: HNB-9009-2023

Юлія ЧАСОВНИКОВА

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і бізнес-консалтингу,
Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, Україна
E-mail: juliachasovnikova@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-9025-6397
Researcherid.com/rid: HNP-0972-2023

ОБЛІКОВА ІДЕНТИФІКАЦІЯ ГРОШЕЙ У СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

АНОТАЦІЯ

Вступ. Розвиток світових платіжних систем призводить до появи альтернативних технологій, які стають на заміну реальних грошей. Протягом останніх років популяризації набувають цифрові технології, електронні гроші, криптовалюти тощо. Все частіше у наукових колах обговорюється питання відмови від грошей та переходу до новітніх цифрових валют. Україна на даний час є однією із країн лідерів в регулюванні віртуальних активів. Це спонукає до формування нового сучасного підходу в напрямку систематизації та ідентифікації грошових коштів у суб'єктів різних форм власності з позиції бухгалтерського підходу.

Метою дослідження є обґрунтування облікової концепції грошей через розв'язання характерних ознак старих та нових форм грошей. Зокрема, проведено дослідження трактування сутності грошей та їх складових; виокремлено відмінності електронних та цифрових грошей; наведено систему рахунків обліку складових грошових коштів.

Методи дослідження. Для досягнення результату дослідження застосовано методи систематизації та узагальнення, індукції та дедукції. Через систему аналізу і синтезу в роботі поступово розкрито еволюцію сутності та появи новітніх форм грошей для надання рекомендацій в системі обліку.

Результати. За результатами проведеного дослідження можна дійти висновку, що питання облікового забезпечення інноваційно нових форм грошей не є достатньо урегульованим та вирішеним. Нерозробленими залишаються питання щодо системи рахунків обліку електронних та цифрових грошей, криптовалютних операцій та їх інформаційного забезпечення. В роботі проведено визначення специфічних ознак між електронними і цифровими грошима та віртуальними валютами. Сформовано узгодженість складових грошових коштів в обліку та Балансі. Наведені підходи до концепції грошей сприятимуть систематизації та розумінню термінологічного апарату грошових коштів, формування класифікаційних ознак та правильного їх відображення в бухгалтерському обліку комерційних підприємств.

Ключові слова: грошові кошти; електронні гроші; цифрові гроші; цифрова валюта; криптовалюта; облік; платіжна система.

© Ольга Фартушняк, Юлія Часовнікова, 2023

Отримано: 09.03.2023 р.

Рекомендовано до друку: 15.03.2023 р.

Опубліковано: 29.03.2023 р.

Ця стаття розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0, яка дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії, за умови правильного цитування оригінальної роботи.

Як цитувати:

Фартушняк О., Часовнікова Ю. Облікова ідентифікація грошей у суб'єктів господарювання в умовах цифровізації. *Економічний аналіз*. 2023. Том 33. № 1. С. 164-171. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2023.01.164>

Вступ

Грошові кошти є невід'ємною частиною сучасної економіки та є важливим аспектом сучасного світу. Грошові кошти використовуються для розрахунків між контрагентами, є важливим інструментом для інвестування в різні активи, а також є основним засобом фінансування для бізнесів та урядів. Вони також можуть бути використані для здійснення платежів, сплати податків та інших обов'язкових витрат. Поява інноваційно нових форм грошей призводить до пошуків нових підходів до їх класифікації, ознак та обліку. Україна, як і багато інших країн, знаходиться в процесі становлення ринку електронних та цифрових грошей. Відповідно, правила та регуляції в цьому секторі ще розвиваються.

Це зумовлює впорядкування категоріальної бази грошових коштів, їх складових та характерних ознак для подальших класифікацій з метою систематизації обліку.

Широке коло науковців досліджували тлумачення «грошових коштів», їх складових, форм та системи рахунків обліку. З поміж багатьох праць науковців, можна виділити таких дослідників: І. Верес [1], О. С. Височан [2], М. І. Гринчук [3], О. І. Кащенко [5], Т. В. Мокієнко [7], Т. Б. Прийдак [7], Р. В. Ліпський [7], М. О. Орехов [12], Т. В. Орехова [12], С. М. Остафійчук [12], А. С. Стовпова [17], О. С. Філімоненко [18] та інші. Враховуючи напрацювання науковців та зважаючи на динамічні зміни у світовому просторі платіжних розрахункових систем, дане дослідження не втрачає актуальності та потребує конкретизації і узагальнення набутих досліджень.

Мета та завдання статті

Метою статі є розвиток концепції грошей в напрямку формування системи рахунків обліку грошових коштів.

Для розкриття мети дослідження завданнями статі є:

- ідентифікація поняття грошових коштів та їх складових;
- виокремлення ознак електронних грошей з послідовним визначенням еволюції грошей у сучасному світовому просторі;
- розмежування сутності та поняття інноваційно нових форм грошей;

- узгодженість складових грошових коштів в обліку і балансі.

Виклад основного матеріалу дослідження

Тлумачення сутності поняття «грошові кошти» наведено у нормативно-правових актах та працях науковців. Варто зазначити, що у сучасному науковому середовищі наразі відсутній єдиний підхід до трактування цього поняття.

Нормативне визначення поняття «грошових коштів» представлено у НПСБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [9], а поняття «електронних грошей» — в Законі України «Про платіжні послуги» [15].

Зауважимо, що у НПСБО 1 наведено не визначення грошових коштів, а їх складові (готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання). Тому, для узгодження понятійного апарату грошових коштів необхідно дослідити точки зору науковців-дослідників.

На думку Несходовського І. С. гроші – це «абстрактний вимірник економічних процесів, явищ, об'єктів, який суб'єкти згодні приймати як платіжний засіб» [10].

Заслугує на увагу, сформульоване визначення поняття «грошові кошти» О. І. Кащенко. На її думку, під грошовими коштами слід розуміти «засіб збереження вартості, який бере участь в обміні товарів та послуг, необхідний для забезпечення діяльності суб'єкта господарювання є найбільш ліквідною складовою оборотних активів» [5]. Схожу думку має С. М. Остафійчук [14] і в своїй праці також наголошує на абсолютній ліквідності грошових коштів. Деякі автори [2, 18] наводять більше складові грошових коштів, а не надають визначення поняття.

Теоретичне узагальнення думок науковців-дослідників щодо ідентифікації поняття та складових грошових коштів представлено у табл. 1.

За результатами дослідження, з табл. 1 найрозповсюдженішими складовими вважаються готівка та кошти на рахунках в банку, що визначається самою формою грошових коштів. На нашу думку, не доречним є виокремлення коштів у підзвітних осіб в окрему групу. Ці грошові кошти знаходяться в касі або на рахунку в банку і можуть бути видані

підзвітній особі на конкретні цілі, що не потребує окремого їх виділення.

Таблиця 1. Ідентифікація складових грошових коштів

Складові грошових коштів	Автори та нормативні документи								Всього
	С. М. Остафійчук [14]	О. С. Філімоненко [18]	О. І. Кащенко [5]	О. С. Височан [2]	Г. В. Осовська, О. О. Юркевич, Й. С. Завадська [13]	НПСБО 1 [9]	МСБО 7[8]	А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк, Г. О. Партин [3]	
готівка в касі	+	+	+	+		+	+	+	7
кошти на рахунках	+	+	+	+	+	+		+	7
депозити до запитання	+					+	+		3
акредитиви		+							1
кошти у підзвітних осіб		+							1
електронні гроші			+	+					2

Депозити до запитання – це кошти, що знаходяться на поточних або інших рахунках в банку без точного зазначеного терміну зберігання. Депозит повертається на першу вимогу клієнта. Таким чином, можна стверджувати, що депозити до запитання не завжди є еквівалентами грошових коштів. Так як є певна відмінність між ними. Еквіваленти грошових коштів мають короткий термін користування (не більше 3 місяців), а депозити за запитанням можуть бути і з більшим терміном користування.

За НПСБО 1 еквіваленти грошових коштів (грошей) – «короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні суми грошей і які характеризуються незначним ризиком зміни вартості» [9].

За своєю суттю еквіваленти грошових коштів є чимось середнім між грошовими коштами та поточними фінансовими інвестиціями.

Електронні гроші є сучасним платіжним засобом, що використовується для оплати різних послуг і товарів у мережі Інтернет та мають точно таку ж цінність, як і реальні гроші [7].

Якщо дослідити визначення поняття «електронні гроші» за нормативним документом [15] та у працях науковців [1; 3; 7], можна дійти висновку, що в узагальненому виді

під електронними грошима розуміють одиниці вартості, які зберігаються на електронному пристрої і є грошовим зобов'язанням емітента.

Науковці [1] та [7] окреслили ознаки електронних грошей, які узагальнено та подано на рис. 1.

Наряду з електронними грошима в науковій спільноті використовують поняття «цифрові гроші», «цифрова валюта», «віртуальна валюта», «криптовалюта».

Терміни «електронні гроші» та «цифрові гроші» використовуються як синоніми один для одного, проте є певні відмінності.

Загалом, обидві форми грошей представляють собою електронний запис, який зберігається на електронному пристрої та використовується для здійснення електронних платежів. Різниця полягає у тому, як ці записи створюються та контролюються.

Електронні гроші зазвичай випускають централізованими емітентами, такими як банки чи електронні платіжні системи, які контролюють емітовані гроші та забезпечують їхню конвертованість в національну валюту. Електронні гроші можуть використовуватися лише в межах системи, яка їх видала, тому їх обмін на інші форми грошей може бути обмеженим.

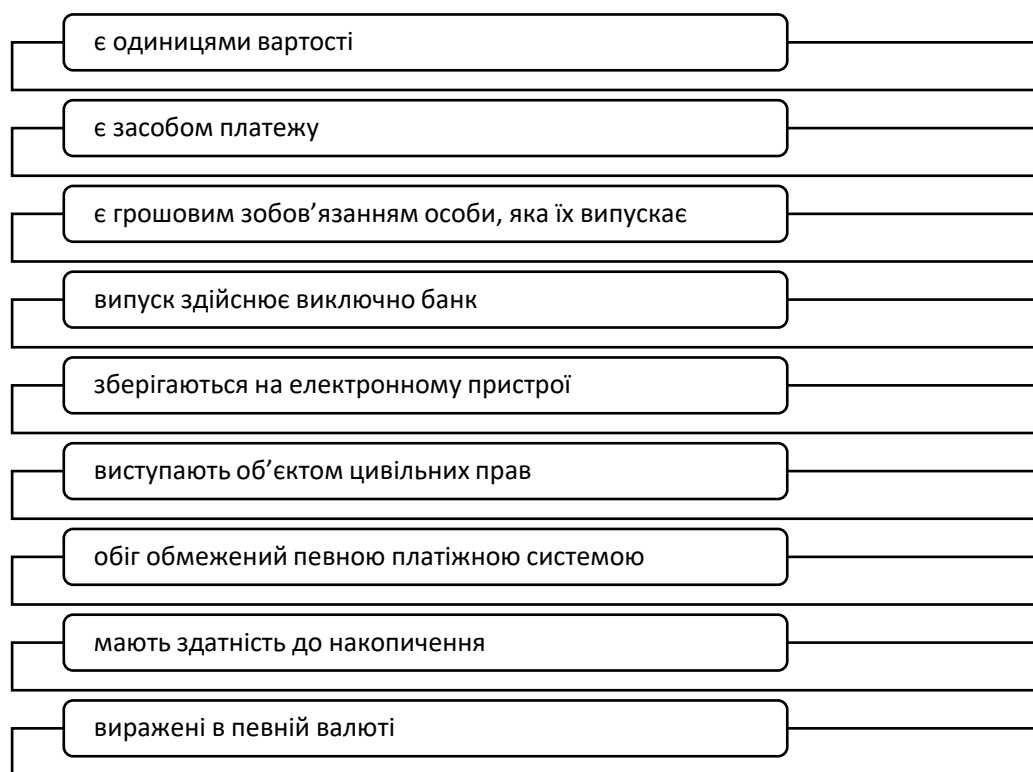

Рис. 1. Ознаки електронних грошей

**сформовано за [1; 7].*

Цифрові гроші, можуть бути випущені центральним банком (наприклад е-гривня), і тоді, вони прирівнюються до електронних грошей. Але, на даний час, зазвичай цифрові гроші забезпечуються децентралізованими системами, такими як криптовалюти, які контролюються мережею користувачів.

Таким чином, можна зазначити, що терміни «цифрова валюта», «віртуальна валюта» та «криптовалюта» – це слова-синоніми. Європейський центральний банк для єдиного трактування різновидів вищезгаданих валют використовує «віртуальна валюта», а деякі науковці використовують одне з цих понять, розуміючи те саме.

Віртуальна валюта є засобом обміну, проте не має властивостей реальних грошей. Криптовалюта – це цифрова або віртуальна валюта, яка використовує криптографію для безпеки [12].

Наголошуємо, що на відмінну від електронних грошей, віртуальні валюти не можна вважати грошима. Тому що, вони не випускаються банками чи іншими фінансовими установами і не є зобов'язаннями емітента. Згідно Закону України «Про віртуальні валюти»

[16] вони не є засобом платежу та не можуть бути обмінені на товар (послугу) на відміну від електронних грошей.

Проте, деякі країни (Китай, Україна) реалізують пілотні проекти щодо національних цифрових валют (грошей), які випускаються або плануються випускатися центральним банком, і можуть використовуватися для покупок реальних товарів, робіт або послуг. Така цифрова валюта має всі ознаки грошей.

Як зазначено в [19] цифрова (електронна) валюта — електронні гроші, які використовуються як альтернативна або додаткова валюта. Це електронні гроші з властивостями звичайних (фіатних) грошей. Цифрові гроші називають також кіберготівкою [6].

У будь-якому випадку, обидві форми грошей є електронними та забезпечують можливість здійснювати електронні платежі через Інтернет, але мають різні підходи до їх емісії та контролювання.

Для розмежування зазначених понять та визначення їх специфічних ознак сформовано табл. 2 на підставі аналізу джерел [6; 7; 11; 12].

Таблиця 2. Характерні відмінності електронних та цифрових валют

Ознаки	Електронні гроші	Цифрові гроші	Цифрова валюта, віртуальна валюта, криптовалюта
За характером забезпечення	забезпечені (посвідчують майнові або немайнові права)	забезпечені (посвідчують майнові або немайнові права)	незабезпечені (не посвідчують жодних майнових або немайнових прав)
За правовою характеристикою	регульовані та нерегульовані	регульовані та нерегульовані	нерегульовані
За видами емітентів	централізовано (банк або платіжні системи)	централізовано (банк або платіжні системи)	децентралізовано (приватні компанії)
За формами грошей	готівкова; безготівкова	готівкова; безготівкова	безготівкова; існує в інтернеті та створена за допомогою криптографічних алгоритмів
За обліковою характеристикою	цифрові еквіваленти готівкових грошей	цифрові еквіваленти готівкових грошей	цифрові активи

Визначаючи відмінності електронних та цифрових валют з табл. 2, можна дійти наступного висновку. Основна відмінність, з точки зору бухгалтерського обліку, між електронними та цифровими грошима полягає в тому, що електронні гроші зазвичай є цифровими еквівалентами готівки і вони можуть бути використані для здійснення

безготівкових платежів у різних магазинах та інших точках продажу. Цифрові (віртуальні) валюти, зазвичай не використовуються як законні платіжні кошти і використовуються в основному для спекулятивної торгівлі на криптовалютних біржах.

У підсумку, можна прослідити еволюцію грошей, яка схематично наведена на рис. 2.

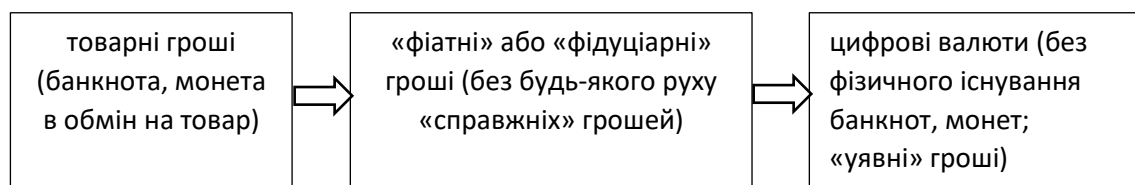

Рис. 2. Еволюція грошей у сучасному світі

За даними рис. 2 можна побачити перехід грошей за формами, а не за суттю. Тобто гроші залишаються засобами платежу. Проте, поява нових різновидів цифрових валют проводить до «роздержавлення» грошей. На противагу державним грошам приходять і приватні валюти.

З метою систематизації облікового забезпечення грошових коштів та узгодженості їх складових сформована табл. 3.

Як свідчать результати табл. 2, грошові документи не є грошовими коштами, тому і відображаються в Балансі у складі інших оборотних активів. Кошти у підзвітних осіб відносяться до складі іншої поточної дебіторської заборгованості і, на нашу думку, також не є грошовими коштами.

За своєю суттю віртуальна валюта та криптовалюта – це нематеріальні активи або товари з метою перепродажу. Розрахунки криптовалютою – це свого роду бартерні операції або продаж нематеріальних активів [11].

Для обліку електронних грошей в вітчизняному Плані рахунків призначений рахунок 335. На нашу думку, для обліку цифрових грошей центрального банку, необхідно використати окремий вільний рахунок 32 діючого Плану з подальшим виокремленням субрахунків для роздрібної та гуртової торгівлі з урахуванням форм розрахунків.

Таблиця 3. Узгодженість складових грошових коштів в обліку і Балансі

Складові грошових коштів	Субрахунки обліку	Рядок балансу
готівка в касі	301 «Готівка в національній валюті»; 302 «Готівка в іноземній валюті»	Грошові кошти та їх еквіваленти
кошти на рахунках	311 «Поточні рахунки в національній валюті»; 312 «Поточні рахунки в іноземній валюті»	
депозити до запитання	313 «Інші рахунки в банку в національній валюті»; 314 «Інші рахунки в банку в іноземній валюті»; 351 «Еквіваленти грошових коштів»; 352 «Інші фінансові інвестиції»	
акредитиви	313 «Інші рахунки в банку в національній валюті»; 314 «Інші рахунки в банку в іноземній валюті»	
кошти у підзвітних осіб	372 «Розрахунки з підзвітними особами»	
грошові документи	331 «Грошові документи в національній валюті»; 332 «Грошові документи в іноземній валюті»	Інші оборотні активи
гроші в дорозі	333 «Грошові кошти в дорозі в національній валюті»; 334 «Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті»	Грошові кошти та їх еквіваленти
електронні гроші	335 «Електронні гроші, номіновані в національній валюті»	Грошові кошти та їх еквіваленти
цифрові гроші (валюта), яка випущена ЦБ	32 «Цифрові гроші, випущені центральним банком» (е-гривня)	Грошові кошти та їх еквіваленти
еквіваленти грошових коштів	351 «Еквіваленти грошових коштів»	Грошові кошти та їх еквіваленти
віртуальна валюта	127 «Інші нематеріальні активи»; 28 «Товари»	Нематеріальні активи; Запаси
криптовалюта		

Висновки та перспективи подальших розвідок

В результаті проведеного дослідження можна дійти висновку, що грошима можна визнати лише ті активи та валюти, які випускаються на умовах централізованості та регульованості, а також відповідають всім функціям грошей. Тобто, цифрова форма фіантних грошей, яка є загальнодоступною, випускається державою і має статус законного платіжного засобу, є цифровою електронною валютою і повністю вважається грошима. Такі цифрові гроші можуть бути лише у безготівковій формі. Ще однією відмінністю

віртуальних валют (криптовалют) від національних цифрових валют є їх різна економічна сутність. Віртуальні валюти за своєю суттю є активами, а цифрові (електронні) валюти є формою грошей. Подібною у цих валют може бути технологія, але це не обов'язково. Віртуальні валюти не є різновидом ані грошей, ані електронних грошей.

Головним перспективним напрямом подальших досліджень мають стати: систематизація рахунків обліку електронних та цифрових грошей, виокремлення принципів їх формування та організація обліку первинного спостереження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Верес І. Поняття та ознаки електронних грошей. Підприємництво, господарство і право. *Цивільне право і процес*. № 8. 2017. С. 15-19.
2. Височан О. С. Облік і контроль грошових коштів та їх еквівалентів: теорія, методика, організація. Автореф. дис...кандидата екон. наук: 08.00.09 – Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності). Київ: ДАСОА, 2009. 25 с.

3. Гринчук М. І. Фінансовий облік електронних грошей. Секція 4. Бухгалтерський облік, аналіз і аудит. 2019. URL: <http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-3204>.
4. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л., Партин Г. О. Облік і аудит: [термінологічний словник]. Львів: «Центр Європи», 2011, 164 с.
5. Кащенко О. І. Облік і аналіз грошових коштів та розрахунків в системі управління підприємством. Автореф. дис...кандидата екон. наук: 08.00.09 – Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності). Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2012. 22 с.
6. Криптовалюта: види та їх особливості. URL: <https://finap.com.ua/kriptovalyuta-vidi-ta-yih-osoblivosti/> (дата звернення: 02.02.2023)
7. Мокієнко Т. В., Прийдак Т. Б., Ліпський Р. В. Електронні гроші: сутність, класифікація та облікове відображення. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». №6. 2019. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/6_2019/37.pdf.
8. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 «Звіт про рух грошових коштів». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_019#Text.
9. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.
10. Несходовський І. С. Облік грошових коштів та контроль їх використання в підприємствах торгівлі. Автореф. дис...кандидата екон. наук: 08.00.09 – Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності). Київ: КНТЕУ, 2009. 23 с.
11. Онищенко В. Криптовалюта: бухоблік і декларування. 2022. URL: <https://buhplatforma.com.ua/article/9106-kriptovalyuti-pravoviy-status-oblk-deklaruvannya-2021>.
12. Орехов М. О., Орехова Т. В. Цифрові валюти у світовій фінансовій системі: переваги, недоліки, ризики, регулювання. *Економіка і організація управління*. No 4 (40). 2020. С. 27-41.
13. Осовська Г. В., Юркевич О. О., Завадська Й. С. Економічний словник. Київ: Кондор, 2007. 358 с.
14. Остафійчук С. М. Грошові кошти та їх еквіваленти – найліквідніші активи підприємства. *Науковий вісник Ужгородського ун-ту*. 2011. Серія Економіка. Спецвип. 33. Ч. 2. С. 215-220.
15. Про платіжні послуги: Закон України №1591-IX від 30.06.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>.
16. Про віртуальні валюти: Закон України № 2074-IX від 17.02.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text>.
17. Стовпова А. С. Класифікація електронних грошей для цілей бухгалтерського обліку. *Інвестиції: практика та досвід*. No 14/2018. С. 60-64.
18. Філімоненко О. С. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ: Кондор, 2005. 351 с.
19. Дрозд В. Г., Дрозд О. Ю., Журавльов Д. В., Петков С. В. Цифрова валюта у світі та в Україні: правове регулювання, судова практика, цифрові валюти, е-гривня, віртуальні активи криптовалюти. Київ: «Центр учбової літератури», 2022. 298 с.

REFERENCES

1. Veres, I. (2017). Concepts and features of electronic money. *Entrepreneurship, economy and law. Civil law and process*, 8, 15-19. [in Ukrainian]
2. Vysochan, O. S. (2009). *Accounting and control of cash and their equivalents: theory, methodology, organization*. Autoref. dis...candidate of econ. Sciences: 08.00.09 – Accounting, analysis and audit (by types of economic activity). Kyiv: DASOA. [in Ukrainian]
3. Grynychuk, M. I. (2019). Financial accounting of electronic money. Section 4. *Accounting, analysis and audit*. <http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-3204/> (access date: 02/04/2023) [in Ukrainian]
4. Zagorodniy, A. G., Voznyuk, G. L., Partyn, G. O. (2021). *Accounting and auditing: [terminological dictionary]*. Lviv: Center of Europe. [in Ukrainian].
5. Kashchenko, O. I. (2012). *Accounting and analysis of funds and calculations in the enterprise management system*. Autoref. dis...candidate of econ. Sciences: 08.00.09 – Accounting, analysis and audit (by types of economic activity). Kyiv: KNU named after Taras Shevchenko. [in Ukrainian].
6. *Cryptocurrency: types and their features*. <https://finap.com.ua/kriptovalyuta-vidi-ta-yih-osoblivosti/>. [in Ukrainian].
7. Mokienko, T. V., Priydak, T. B., and Lipskyi, R. V. (2019). Electronic money: essence, classification and accounting display. *Efficient Economy*, 6. http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/6_2019/37.pdf (access date: 01/29/2023) [in Ukrainian].
8. *International Accounting Standard 7 «Cash Flow Statement»*. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_019#Text (date of application: 25.01.2023) [in Ukrainian].
9. *National regulation (standard) of accounting 1 «General requirements for financial reporting»*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (date of application: 01/25/2023) [in Ukrainian].
10. Neskhodovsky, I. S. (2009). Accounting of funds and control of their use in trade enterprises. Autoref. dis...candidate of econ. Sciences: 08.00.09 – Accounting, analysis and audit (by types of economic activity). Kyiv: KNTU. [in Ukrainian].

11. Onyshchenko, V. (2022). Cryptocurrency: accounting and declaration. Retrieved from: <https://buhplatforma.com.ua/article/9106-kriptovalyuti-pravoviy-status-oblk-deklaruvannya-2021> (date of application: 02.02.2023) [in Ukrainian]
12. Orekhov, M. O., Orekhova, T. V. (2020). Digital currencies in the global financial system: advantages, disadvantages, risks, regulation. *Economics and management organization*, 4 (40), 27-41. [in Ukrainian].
13. Osovska, G. V., Yurkevich, O. O., and Zavadzka, Y. S. (2007). *Economic dictionary*. Kyiv: Condor. [in Ukrainian]
14. Ostafychuk, S. M. (2011). Cash and cash equivalents are the most liquid assets of the enterprise. *Science Herald of Uzhhorod University. Economy series*, 33(2), 215-220. [in Ukrainian].
15. *On payment services*: Law of Ukraine No. 1591-IX dated 30.06.2021. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text> [in Ukrainian].
16. *About virtual currencies*: Law of Ukraine No. 2074-IX dated February 17, 2022. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text>.
17. Stoupova, A. S. (2018). Classification of electronic money for accounting purposes. *Investments: practice and experience*, 14, 60-64 [in Ukrainian].
18. Filimonenko, O. S. (2005). *Enterprise finance*. Kyiv: Condor [in Ukrainian].
19. Drozd, V. G., Drozd, O. Yu., and Zhuravlyov, D. V., Petkov, S. V. (2022). *Digital currency in the world and in Ukraine: legal regulation, case law, digital currencies, e-hryvnia, virtual cryptocurrency assets*. Kyiv: Center for Educational Literature [in Ukrainian].

Olha Fartushniak, PhD, Assistant Professor, Department of Accounting and Business Consulting, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Ukraine

Julia Chasovnikova, PhD, Assistant Professor, Department of Accounting and Business Consulting, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Ukraine

ACCOUNTING IDENTIFICATION OF MONEY AT BUSINESS ENTITIES IN THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION

Abstract

Introduction. The development of global payment systems leads to the emergence of alternative technologies that replace real money. In recent years, digital technologies, electronic money, cryptocurrencies, etc. have become popular. Increasingly, scientific circles are discussing the issue of giving up money and switching to the newest digital currencies. Ukraine is currently one of the leading countries in the regulation of virtual assets. This prompts the formation of a new modern approach in the direction of systematization and identification of money in entities of different forms of ownership of the accounting approach.

The purpose of the study is the substantiation of the accounting concept of money through the solution of characteristic features of old and new forms of money. In particular, a study of the interpretation of the essence of money and its components was conducted; the differences between electronic and digital money are highlighted; the system of accounting accounts of the constituent funds is given.

Research methods. To achieve the research result, the methods of systematization and generalization, induction and deduction were applied. Through the system of analysis and synthesis, the work gradually revealed the evolution of the essence and the appearance of the newest forms of money to provide recommendations in the accounting system.

The results. Based on the results of the research, it can be concluded that the issue of accounting for innovative new forms of money is not sufficiently regulated and resolved. Questions regarding the accounting system of electronic and digital money, cryptocurrency transactions and their information support remain undeveloped. The paper defines the specific features between electronic and digital money and virtual currencies. Consistency of the components of cash in accounting and the Balance Sheet has been established. The given approaches to the concept of money will contribute to the systematization and understanding of the terminological apparatus of money, the formation of classification features and their correct reflection in the accounting of commercial enterprises.

Keywords: cash; electronic money; digital money; digital currency; cryptocurrency; accounting; payment system.

Cite as: Fartushnyak, O., and Chasovnikova, J. (2023). Accounting identification of money at business entities in the conditions of digitalization. *Economic analysis*, 33 (1), 164-171. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2023.01.164>